

**Ministrstvo za kulturo
Maistrova 10
1000 Ljubljana**

Ljubljana, 11. april 2022

Komentarji in pripombe k Javnim razpisom za izbor kulturnih projektov na štirih področjih umetnosti, ki jih bo v letu 2022 sofinancirala Republika Slovenija iz proračuna, namenjenega za kulturo

Spoštovani,

v društvu Asociacija podajamo pripombe in komentarje na Javne razpise za izbor kulturnih projektov na področjih vizualnih, intermedijskih, uprizoritvenih umetnosti ter glasbe, ki jih bo na področjih umetnosti v letu 2022 sofinancirala Republika Slovenija iz proračuna, namenjenega za kulturo (v nadaljevanju JPR-VIZ-22, JPR-IMU-22, JPR-UPRIZ-22 in JPR-GUM-22).

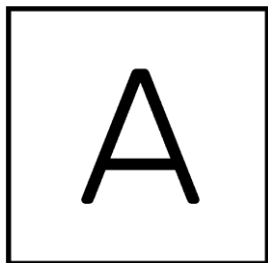
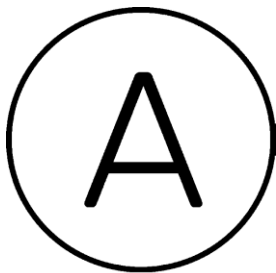
Uvodoma želimo opozoriti na problematičnost datumskega zamikanja objave aktualnih enoletnih projektov na področju umetnosti¹, za katerega se je v letošnjem letu odločilo Ministrstvo za kulturo. V društvu Asociacija smo v preteklosti že večkrat opozarjali na časovno neustreznost in nekonsistentnost objave omenjenih razpisov. Z letošnjo objavo razpisov za enoletne kulturne projekte na področjih umetnosti, ki se bodo izvajali v letu 2022, se je situacija le še poslabšala. Če je bila namreč glavnina zadevnih razpisov za kulturne projekte, ki so se izvajali v letu 2021, objavljena že v decembru 2020², za kulturne projekte, ki so se izvajali v letu 2020, pa v celoti v začetku leta 2020³, je danes zamik objave skoraj trimesečen⁴.

¹ JPR-VIZ-22, JPR-IMU-22, JPR-GUM-22, JPR-UPRIZ-22.

² JPR-VIZ-21, JPR-GUM-21 in JPR-UPRIZ-21 so bili objavljeni 18. 12. 2020, JPR-IMU-21 pa 8. 1. 2021,

³ Natančneje 3. 1. 2020.

⁴ JPR-VIZ-22, JPR-GUM-22 in JPR-UPRIZ-22 so bili objavljeni 18. 3. 2022, JPR-IMU-22 pa 25. 3. 2022

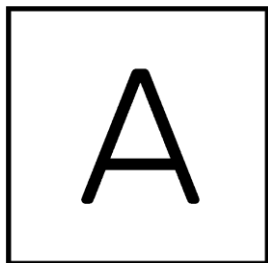
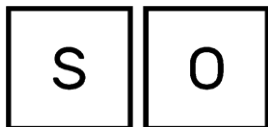
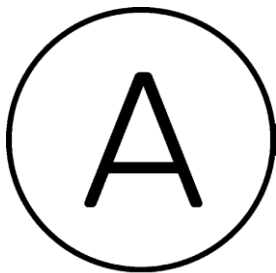

Razlogi, zakaj vselej in vztrajno opozarjamo na pomembnost časovne dinamike objave temeljnih razpisov za programe in večletne ali enoletne projekte nevladnih organizacij, javnih zavodov in samozaposlenih v kulturi, ki delujejo na področjih umetnosti, so ministrstvu znani. V društvu vseskozi opozarjamo, da je za kvalitetno načrtovanje in izvajanje programov in projektov v javnem interesu ključnega pomena, da so razpisi ter njihovi rezultati za prihodnje koledarsko leto v tekočem objavljeni dovolj zgodaj ter v dovoljšnem časovnem razmaku, da je – če na dotičnem razpisu prijaviteljeva vloga ni bila uvrščena v sofinanciranje in kadar sta, kot velja za leto 2022, ob enoletnih projektih razpisana tudi programski in večletni projektne razpis - mogoče ustrezno pripraviti morebitno prijavo na sledeči razpis.

Prijava na vse omenjene razpisa za prijavitelje hkrati tudi ni vselej možna in/ali smiselna⁵. Da in kako razpisni mehanizmi niso v skladu s potrebami ustvarjalcev umetniških programov in projektov ter stanjem na terenu, smo že večkrat izpostavili ter bi jih v dialogu s stroko in civilno družbo veljalo nasloviti ter prenoviti. V vseh okoliščinah pa je neprimerno in neučinkovito, da ministrstvo večja tako lastno administrativno breme kot administrativno breme strokovnih komisij⁶, predvsem pa upravičencev, tako da odločb o rezultatih predhodnih razpisov za štiri področja ustvarjalnosti ne razpošilja pred objavo

⁵ Ker so večletni projekti na področjih uprizoritvenih in intermedijskih umetnostih namenjeni podpori platformam in festivalom, na področju vizualnih umetnosti pa festivalom in bienalom, v primeru, da strokovna komisija ne podpre programa prijavitelja na zadevnih področjih z dovoljšnim številom točk, ki bi predstavljalo sofinanciranje programov, prijava na večletnega projektne za prijavitelje pogosto pomeni izjemno okrnjenje lahko tudi kvalitetno ocenjenega programa, ki presega zahtevan prag za sofinanciranje. Na področju glasbenih umetnosti je tovrstno krčenje programa ob prehodu med omenjenima razpisoma manjše, za vsa področja, četudi ne vselej v enaki meri, pa morebitna v sofinanciranje sprejeta prijava na projektne razpis pomeni v primerjavi programskim in večletnim projektom manjši znesek državne podpore za manjše in močno zamejeno število projektov v javnem interesu ter v manjšem časovnem razponu.

⁶ Ti so zavaljo manj učinkovite organizacije bolj izpostavljeni tveganju, da bodo primorani procesirati in ocenjevati večje število vlog tudi večkrat enakih prijaviteljev, kar vse daljša omenjene procese, katerih rezultat je mdr. tudi dolgotrajni časovni razkorak med objavo razpisnega poziva, rokom za oddajo vlog in objavo rezultatov razpisa.

sledečega razpisa za omenjena področja. Prekrivajoč se redosled objav razpisov namreč glede sofinanciranja programov in projektov negotove upravičence, katerih poslanstvo je proizvodnja kulturnih vsebin, sili v odločanje naj bodisi pripravljajo prijave »na zalogo«, pri čemer bo njihov trud zavržen, če bodo njihovi programi ali projekti na razpisu, katerega rezultate čakajo, v sofinanciranje sprejeti, bodisi čakajo na rezultate, s čimer tvegajo, da bo v primeru, da njihova prehodna vloga ni bila ocenjena z zadostnim številom točk, ki pomeni državno podporo, za kvalitetno prijavo zmanjkalo časa.

Prijavitelji tako ravno v teh dneh, tik pred velikonočnimi prazniki, prejemajo odločbe, ki bodo razjasnile, ali so bile njihove prijave na večletni razpis za področja ustvarjalnosti uspešne. Prav velikonočni prazniki hkrati tudi učinkovito zmanjšujejo čas, ki je upravičencem na voljo za morebitno vsebinsko snovanje projektov, formaliziranje dogovorov ter kvalitetno in natančno pripravo kvalitetne razpisne dokumentacije za oddajo. Ministrstvo, katerega namen, kot verjamemo, ni odtegniti počitek in praznovanje, povezano s prazničnim časom, tako pozivamo, naj premisli o enotedenskem zamiku roka za oddajo prijav na zadevne razpise, vsaj v primeru vizualnih, glasbenih in uprizoritvenih umetnosti.

Pozna objava letošnjih enoletnih razpisov ter v besedilih razpisov napovedani potek obravnave vlog sta še nadalje izrazito problematična iz vidika načrtovanja in izvajanja projektnih aktivnosti v javnem interesu, saj bodo njihovi izvajalci o morebitnem sofinanciranju v skrajnem primeru obveščeni v poletnih mesecih tekočega leta⁷. Opisan redosled dogajanja, ki ga narekuje postopanje organa, je neodgovoren do državljanov širom Republike Slovenije, za katere država zagotavlja umetnostne projekte v javnem interesu, odraža pa tudi nezadosten posluš za proizvajalce tovrstnih umetniških

⁷ Rok za prijavo na razpise JPR-VIZ-22, JPR-GUM-22 in JPR-UPRIZ-22 je 19. 4. 2022, po zapisanem v objavljenem razpisu po odpiranju vlog začne teči šestdesetdnevni rok za sporočanje rezultatov. V najučinkovitejšem primeru bodo torej rezultati prijaviteljem znani šele sredi poletja, skoraj šest mesecev kasneje, ko bi se programske in projektne aktivnosti že morale pričeti izvajati. Rok za prijavo na JPR-IMU-22 je 25. 4. 2022.

A

S O

C I

A

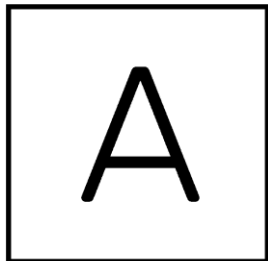
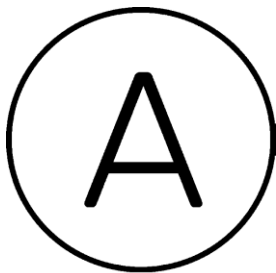
C I

J A

produkcij in vsebin. Prav skozi enoletne razpise na področjih umetnosti država namreč podpre največje število projektov v javnem interesu prijaviteljev, ki delujejo decentralizirano in katerih vsebine dosežejo izjemno raznorodne skupnosti, pa tudi in nič manj pomembno projekte samostojnih ustvarjalcev. Ministrstvo za kulturo s pozno objavo vse omenjene, za katere je državna podpora pomembna, sili bodisi namreč v previdno postopanje in prelaganje načrtovanja in izvajanja projektnih aktivnosti v čas po objavi rezultatov razpisa, s čimer organ močno narekuje kulturno ponudbo v državi, bodisi jim nalaga dodatno stroškovno breme ter jih postavlja v negotov finančni položaj, če aktivnosti v javnem interesu načrtujejo in izvajajo že v prvi polovici koledarskega leta.

Četudi je Ministrstvo za kulturo dodobra seznanjeno z škodo, ki jo je kulturi prizadejala pandemija novega koronavirusa, od katere si ne bo hitro in zlahka opomogla, se zdi vseeno na tem mestu nujno organ opomniti nanjo ter ga hkrati pozvati, da naj stori vse, da bo za državljane, odjemalce kulture in ustvarjalce, pa naj gre za organizacije, ustanove ali posameznike, predstavljala kar najbolj zanesljivega, skrbnega, odgovornega in stabilnega partnerja ter sogovornika, ki jim bo pomagal nasloviti in uspešno prebroditi za kulturo težke pogoje, v katerih se je sektor znašel, ter proizvajati in razširjati kvalitetne umetniške vsebine. Eden od takih korakov bi bila tudi ureditev časovnice objave razpisnih mehanizmov za umetnostne programe in projekte v za pogoje kvalitetne ustvarjalnosti ustreznem okviru.

Ko govorimo o splošnih pogojih, ki veljajo za vsa štiri področja umetnosti v okviru zadevnih razpisov, naj uvodoma pozdravimo odločitev Ministrstva za kulturo, da prisluhne našim pozivom in obdobje izvajanja projektov, s katerimi upravičenci izkazujejo referenčnost delovanja v obdobju, ki razpisnim mehanizmom predhodi, razširi. Ministrstvo za kulturo še nadalje pozivamo, da posledice epidemije, ki so v več sektorjih, na področju kulture pa prav posebej izrazito zamejevale možnosti produkcij in drugih oblik ustvarjalnosti, pripozna ne le v razpisnih mehanizmih, namenjenih podpori programom in projektom nevladnih organizacij in samostojnih

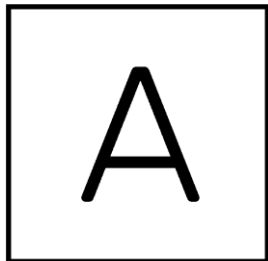
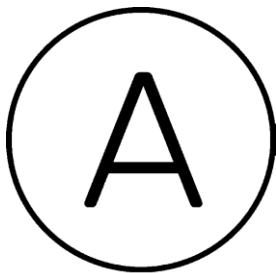
ustvarjalcev, temveč primerljivo postopa tudi v primeru vlog upravičencev, ki pridobivajo ali podaljšujejo status samozaposlenega v kulturi ter zaprošajo za priznanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna.

Nadalje pozdravljamo tudi odločitev Ministrstva za kulturo, da je med upravičene stroške projektov uvrstila tudi posredne stroške projekta, ki jih ni možno vezati na programsko vsebino projekta, s čimer so tovrstni stroški produkcij kot upravičeni naposled tudi formalno priznani, pri čemer organ pozivamo, naj odločitev v vseh razpisnih mehanizmih tudi dosledno uveljavi.

Ob zadovoljivem proračunu Ministrstva za kulturo Republike Slovenije za tekoče leto pa je zaskrbljujoče, da se organ, ki je v okviru v odzivu obravnavanih mehanizmom za projekte iz področja vizualnih umetnosti predvidel enako višino na postavki zagotovljenih sredstev kot leto poprej⁸, na glasbenem področju pa višino razpoložljivih sredstev zvišuje⁹, odloča zmanjševati višino razpoložljivih sredstev za področji uprizoritvenih in intermedijskih umetnosti. Če gre odločitev za področji glasbe in vizualnih umetnosti vsekakor pozdraviti, pa organ do področij uprizoritvenih in intermedijskih umetnosti izkazuje diametralno nasprotno in tudi neutemeljeno nižjo raven posluha ter do področij ne postopa razvojno. Če je

⁸ Predvidena vrednost vseh razpoložljivih sredstev, namenjenih za predmet razpisa, oznaka JPR-VIZ-2022, je 250.000,00 EUR. V primeru razpisa z oznako JPR-VIZ-2021 je bilo vseh razpoložljivih sredstev prav toliko, iz objave rezultatov zadevnega razpisa na spletni strani ministrstva pa je mogoče razbrati, da je organ za izvedbo projektov podelil 322.140,00 EUR. Z JPR-VIZ-2020 je Ministrstvo za kulturo za izvedbo razpisa zagotovilo 125.000,00 EUR razpoložljivih sredstev.

⁹ Delež razpoložljivih sredstev se je iz 290.000,000 EUR v okviru razpisa z oznako JPR-GUM-2021 z JPR-GUM-2022 povečal na 335.000,000 EUR. V letu 2020 je bilo v okviru JPR-GUM-2020 iz relevantne postavke zagotovljenih 190.000,00 EUR.

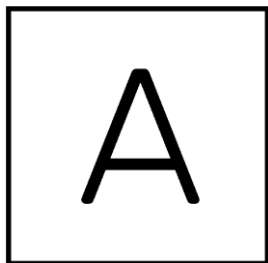
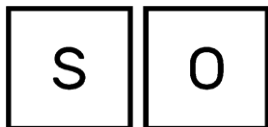
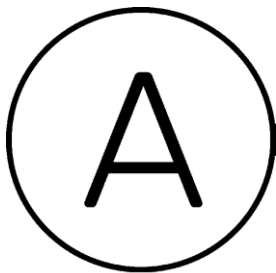
namreč z JPR-UPRIZ-21¹⁰ in JPR-IMU-21¹¹ ministrstvo še zagotovilo nekoliko več sredstev za področji v primerjavi z letom poprej, je z letom 2022 za obe področji v primerjavi z letom poprej ta sredstva zmanjšalo za skoraj tretjino. Podpore zaradi pandemije novega koronavirusa še dodatno oslabiljeni področji ustvarjalnosti, med katerimi intermedijska v domačem prostoru pretežno nastaja in do javnih sredstev dostopa zgolj v okvirih tovrstnih razpisnih mehanizmov ter je zamejeno zastopana v okviru programov javnih kulturnih institucij, mora po našem mnenju država nujno okrepiti ter zagotoviti dodatna sredstva, ki bodo zagotavljala in ne zavirala razvoj.

Ko gre za pogoje, pod katerimi bo Ministrstvo za kulturo podpiralo kulturne projekte na področju uprizoritvenih umetnosti, je presenetljivo, zaskrbljujoče in tudi nekoliko notranje neskladno, da z letom 2022 po eni strani organ viša število točk, ki za vrsto upravičencev na področju predstavljajo prag sofinanciranja projektov¹², pri čemer vstopni prag enoti z ostalimi področji umetnosti in domnevno stremi v smeri podpore projektom višje umetniške kakovosti, sočasno pa iz pogojev za podpodročje Postprodukcija izloča kriterij, po katerem je točke komisija podeljevala tudi na podlagi preteklih nagrad in priznanj za v sofinanciranje predlagane projekte. Po eni strani torej organ brez utemeljitve zamejuje dostop do javne podpore za sicer še vedno kvalitetne projekte na primer novejših ustvarjalcev in organizacij ali pa vseh tistih, ki za resnično kakovostne projekte v urbanih

¹⁰ Za izvedbo razpisa z oznako JPR-UPRIZ-2020, je ministrstvo predvidelo 156.066,00 EUR vseh razpoložljivih sredstev, za izvedbo razpisa z oznako JPR-UPRIZ-2021 pa 250.000,00 EUR vseh razpoložljivih sredstev. Predvidena vrednost vseh razpoložljivih sredstev, namenjenih za izvedbo razpisa z oznako JPR-UPRIZ-2022, je 185.000,00 EUR. Opozorimo, da je Ministrstvo ob koncu leta 2019 za obdobje 2020-2021 razpisalo tudi Javni razpis za izbor dvoletnih kulturnih projektov, ki jih bo na področju uprizoritvenih umetnosti sofinancirala Republika Slovenija iz proračuna, namenjenega za kulturo ter za njegovo izvedbo predvidelo 100.000,00 EUR razpoložljivih sredstev na letni ravni.

¹¹ Za izvedbo razpisa z oznako JPR-IMU-2020, je ministrstvo predvidelo 66.000,00 EUR vseh razpoložljivih sredstev, za izvedbo razpisa z oznako JPR-IMU-2021 pa 100.000,00 EUR vseh razpoložljivih sredstev. Predvidena vrednost vseh razpoložljivih sredstev, namenjenih za izvedbo razpisa z oznako JPR-IMU-2022, je 65.000,00 EUR.

¹² V JPR-UPRIZ-2021 je bil vstopni prag določen za 78 točk, z JPR-UPRIZ-2022 je ta prag 81 točk.

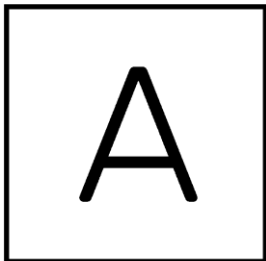
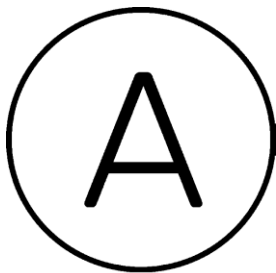
centrih in na podeželju (še) nimajo ustreznih pogojev in bi jim tako podpora pri dvigu kakovosti lahko izrazito pomagala, po drugi strani pa odstranjuje smiselno prednost za projekte, katerih izrazita in izjemna kakovost je že bila prepoznana s strani referenčne strokovne javnosti, s čimer tudi ocenjevalce kot strokovnjake in vrednost dodeljenih nagrad degradira. Na nezadostno razvojno naravnost ministrstva, ko gre za področja ustvarjalnosti in profesionalno neinstitucionalno umetnost, smo že velikokrat opozorili, ministrstvo pa ob razvojnem postopanju pozivamo, naj za merodajne pri ocenjevanju vlog ne obravnava zgolj in samo po netransparentnih postopkih imenovane člane lastnih strokovnih komisij.

Pozdraviti gre sicer višanje in s tem s primerljivimi podpodročji na ostalih področjih umetnosti poenotenje deleža možnega državnega sofinanciranja na uprizoritvenem podpodročju *Produkcija*¹³. Posebej pozdraviti gre tudi povišanje deleža možnega državnega sofinanciranja na uprizoritvenih podpodročjih *Prva podpora projektu avtorja* in *Prva podpora projektu producenta*¹⁴, a sočasno grajati, da sorodno razumnih pogojev organ ni uvajal na primerljivem podpodročju v polju intermedijskih umetnosti¹⁵. Vsi ustvarjalci, ki svoje delovanje v polju profesionalne kulture šele začenjajo, težje dostopajo do ustreznih sredstev, potrebnih za kvaliteten vstop v ustvarjalno poklicno življenje. Nujno bi bilo tako omogočiti, da do državne podpore mladi ustvarjalci iz vseh področij dostopajo pod enakovrednimi pogoji, zagotavljanje višjega odstotka sofinanciranja pa novim ustvarjalcem hkrati omogoča tudi decentralizacijo izvajanja kulturnih projektov in je lahko ključen korak v smeri zagotovitve pogojev, ki decentralizirano delovanjem akterjem, kjer je stopnja podpore za ustvarjalnost

¹³ V primerih JPR-UPRIZ-20 in JPR-UPRIZ-21 za izvedbo projekta produkcije upravičenec lahko zaprosil za največ 50% celotne vrednosti projekta in za največ 15.000,00 EUR, z JPR-UPRIZ-22 lahko zaprosi za največ 70% celotne vrednosti projekta in za največ 15.000,00 EUR.

¹⁴ V obeh primerih je z JPR-UPRIZ-2022 za izvedbo projekta upravičenec lahko zaprosil za največ 70% celotne vrednosti projekta in za največ 6.000,00 EUR, z JPR-UPRIZ-22 lahko zaprosi za največ 90% celotne vrednosti projekta in za največ 6.000,00 EUR.

¹⁵ Podpodročje *Prvi avtorski projekti* v JPR-IMU-22.

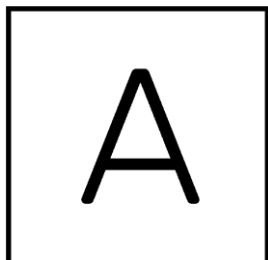
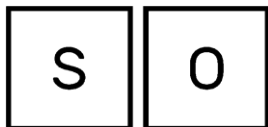
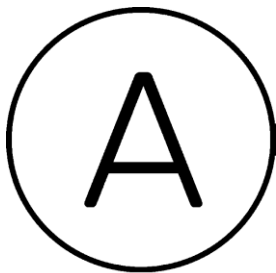
manjša, omogočajo, s tem pa tudi izboljšajo možnosti za konkuriranje s pogoji prijaviteljev, ki ustvarjajo v osrednjih kulturnih središčih po državi.

Posebej velja izpostaviti, da je naposled ministrstvo prisluhnilo našim pozivom ter za samostojne ustvarjalce, ki delujejo v polju uprizoritvenih umetnosti uvedlo delovne štipendije. Četudi so razpisane zgolj tri, kar absolutno ne ustreza potrebam, je najmanj začetek dobre prakse spodbujanja samozaposlovanja s pričakovano dobrodejnim vplivom na razvoj uprizoritvenih umetnosti pri nas.

Nenazadnje velja organ opozoriti še na neskladnost, ki jo najdemo v besedilu razpisa z oznako JPR-UPRIZ-2022 in lahko med upravičenci povzroči zmedo in morebitne nezaželene negativne posledice ter bi jo tudi v izogib morebitnim sodnim sporom veljalo poenotiti ter javno razjasniti. Skrajni datum premierno izvedenih produkcij, ki jih v sklopu podpodročja *Postprodukcija* organ lahko sprejme v sofinanciranje, se namreč na dveh mestih v razpisu razlikuje¹⁶.

Navkljub že opredeljenem izboljšanju pogojev za projekte v polju glasbe je nedvomno treba izpostaviti, da je med pogoji za prijavitelje izpadel tisti, ki je zagotavljal minimalno višino plačila honorarja za posamezne nastopajoče. Ministrstvo za kulturo deklarativno na več mestih ter v javni dostopni dokumentaciji izrazilo zavedanje, da so ustvarjalci pogosto podplačani ter bi bilo treba vzpostaviti mehanizme za zagotavljanje minimalno sprejemljivih finančnih nadomestil za delo ustvarjalcev. Čudi tako, da je ta, sicer manevrskega prostora poln pogoj iz razpisnih pogojev odstranilo in s tem na široko odprlo dveri za še dodatno nižanje honorarjev nastopajočim, ki so del državno podprtih projektov v javnem interesu. Pozivamo organ ne samo, da področje naposled začne urejati, temveč tudi, da stori vse, da pogoje ustvarjanja krepí

¹⁶ V točki 5.4. organ navaja: »Postprodukcija zajema celoten načrtovani obseg realizacije postprodukcije (ponovitve in gostovanja v letu 2022) projektov, premierno izvedenih do vključno 31. 12. 2022.«, v točki 6.2.4. pa: »[/.../] ki v okviru enega prijavljenega projekta, premierno izvedenega do vključno 31. 12. 2021, zaprošajo za sofinanciranje [/.../]«.

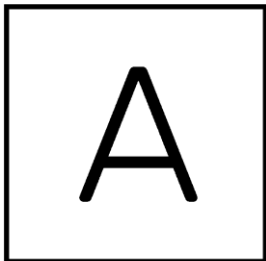
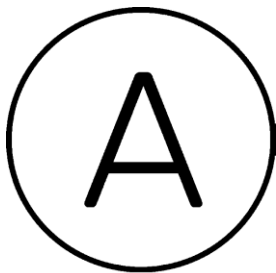

ter ustvarjalce zavaruje tudi v okviru lastnih razpisnih mehanizmov.

Nadalje je še vedno problematično, da se ministrstvo, ko gre za projektno delovanje na področju glasbe, na račun kar najvišje razpršenosti razdeljevanja sredstev prijaviteljem še naprej odloča ignorirati, da glasbeni producenti in ustvarjalci pogosto vrhunsko delujejo na več podpodročjih ter so najvišje možno število upravičeno oddanih vlog vnovič zamejili na eno samo. Se organu zdi nemogoče, da bi se na primer manjši producent kvalitetnega koncertnega cikla lahko na vrhunski ravni bavil tudi z glasbenim založništvom? Organ pozivamo, naj najvišje možno število upravičenih vlog vrne najmanj na stanje iz razpisov JPR-GUM-15 ali JPR-GUM-18¹⁷.

Kot pozitiven premik v pravo smer vidimo povišanje števila razpisanih delovnih štipendij, za katere upravičenci lahko kandidirajo na področju glasbe, pri čemer se je njihova višina uskladila s številom razpisanih delovnih štipendij na področju vizualnih umetnosti. Izpostavili pa smo že, da bi enako razvojno kot v primeru glasbenih umetnosti veljalo postopati tudi v primeru uprizoritvenih umetnosti ter, kot bomo v nadaljevanju še problematizirali, intermedijskih umetnosti. Četudi se nadejamo, da bo vseh petnajst predvidenih delovnih štipendij podeljenih upravičencem, nadalje načelno in toplo pozdravljamo v razpisno besedilo vnešeno določilo, ki določa, da se bo morebitni preostanek sredstev iz naslova nedodeljenih delovnih štipendij redistribuiral v sredstva za glasbene projekte iz drugih podpodročij. V luči naših nenehnih pozivov, naj v okviru razpisnih mehanizmov morebitna nedodeljena sredstva organ nameni za sofinanciranje programov in projektov drugih upravičencev, ki so presegli vstopni prag za sofinanciranje v za to smiselnem vrstnem redu, nas veseli, da je ministrstvo s potezo izkazalo, da je zmožno delovati na ta način konstruktivno, si vsaj v primeru delovanja na področju glasbe ob upoštevanju kriterijev vrhunskosti

¹⁷ V JPR-GUM-15 je prijavitelj na razpis lahko oddal dve (2) vlogi, od tega največ po eno (1) vlogo na podpodročji *Avtorski projekt in Delovne štipendije*. V JPR-GUM-18 je lahko oddal največ dve (2) vlogi brez drugih zamejitev.

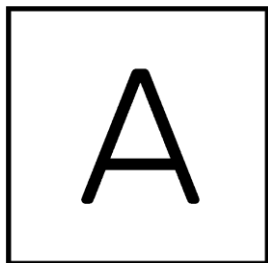
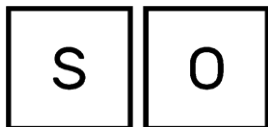
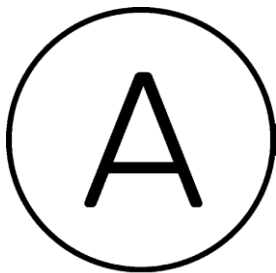
prizadeva podeliti čim več razpoložljivih sredstev. Ministrstvo pozivamo, da na enakovreden način postopa tudi v okviru drugih razpisnih mehanizmov za področje ustvarjalnost in ko gre prav za vsa področja ustvarjalnosti.

Na področju vizualnih umetnosti želimo problematizirati tudi višanje stopnje izključevalnosti kriterija, pod katerim je prijavitelj upravičen za prijavo na podpodročju *Odprti ateljeji*¹⁸. Razumemo lahko, da si organ prizadeva sredstva razpršiti med kar največ prijaviteljev, a po našem mnenju bi bil – tudi v luči okrevanja sektorja po pandemiji – ustrežnejši način razpršitve sredstev povečanje za podpodročje razpoložljivih sredstev, ne zamejevanje dostopa.

Kot izjemno problematično pa hkrati vidimo, da ministrstvo že najmanj od leta 2014 ni spremenilo ter z višanjem življenjskih stroškov ter minimalne plače uskladilo v zahtevane minimalne višine sredstev, ki jih mora producent na področjih vizualnih in intermedijskih umetnosti v okviru različnih formatov razstav ali projektov nameniti za razstavnine ustvarjalcev. Kot nalogo odločevalca vidimo, da ne zgolj za ustvarjalce zagotavlja plačilo, temveč da pri določanju njihove višine upošteva vse relevantne ekonomske kazalce in določila ter jih dosledno vključuje v svoje mehanizme podpore.

Četudi podpiramo, da se ministrstvo odloča vzpostavljati mehanizme za podporo mladim ustvarjalcem, sočasno moramo podčrtati problematičnost delovanja, ki od spodbud za samozaposlovanje in ustvarjalnost odriva samostojne ustvarjalce iz drugih starostnih skupin, kot se po splošnem razpisu za delovne štipendije samozaposlenih v kulturi z JPR-IMU-22 dogaja na podpodročju *Delovne štipendije in Prvi avtorski projekt*, kar pomeni, da intermedijski ustvarjalci, ki so starejši od 29 let v okviru razpisnih mehanizmov ministrstva za ustvarjanje in svoj poklicni razvoj sploh ne morejo samostojno

¹⁸ Za podporo na podpodročju *Odprti ateljeji* razpisa z oznako JPR-VIZ-22 s projektom ne morejo kandidirati ustvarjalci, ki so sredstva na podpodročju iz naslova razpisa pridobili v obdobju preteklih dveh (2) let, na razpisu z oznako JPR-VIZ-22 za tovrstno podporo na zadevnem podpodročju niso mogli kandidirati ustvarjalci, ki so sredstva na podpodročju že pridobili v preteklem letu.

pridobiti državne podpore. Ministrstvo velja opomniti, da je spodbujanje ustvarjalnosti vpisano v krovni zakon za kulturo, zagotavljanje financiranja iz naslova omenjenih podpodročij pa je ključnega pomena za kontinuiran razvoj kvalitetnih produkcij domače in globalno prepoznavne intermedijske umetnosti ter izboljšanje kariernih možnosti ustvarjalcev in ustvarjalk na prav vseh področjih ustvarjalnosti. Ministrstvo tako pozivamo, da ob uskladitvi razpisanega števila delovnih štipendij na področju intermedijskih¹⁹ umetnosti z tistim na področju vizualnih umetnosti in glasbe zagotovi primerno število spodbud iz obeh zadevnih podpodročij za vse starostne skupine.

Naj na koncu še enkrat poudarimo, da je že predolgo čas, da ministrstvo digitalizira prav vse razpise za področja ustvarjalnosti, ne zgolj tiste za področje intermedijskih umetnosti in podčrtamo nujno obuditev trajnega dialoga z nevladnimi organizacijami ter samozaposlenimi v kulturi, v okviru katerih bi si vsi skupaj lahko prizadevali za odpravo izpostavljenih pomanjkljivosti razpisnih mehanizmov v skupno dobro.

Za morebitna pojasnila ali dodatna vprašanja ostajamo na voljo.

**S spoštovanjem,
Društvo Asociacija**

DRUŠTVO ASOCIACIJA
—društvo nevladnih organizacij in
posameznikov na področju kulture

PISARNA
Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana

SEDEŽ
Metelkova 6, 1000 Ljubljana

+386 (0)1 4341 244
+386 (0)51 773 611

info@asociacija.si
www.asociacija.si

DAVČNA ŠTEVILKA
38450666 (nismo dav. zav.)

MATIČNA ŠTEVILKA
1768875

TRR
SI56 61000 0014575 664
(pri DH d.d.)

¹⁹ In uprizoritvenih umetnosti.